

ישעיה ברכה

יוצא לאור ע"י אברכי הכולל שבמוסדות "מקור חיים"
בראשות מו"ר עט"ר הרה"ג רבי יוסף מוגרבי שליט"א

בית הכנסת "זכור לאברהם" פיצ'וטו רחוב מפרץ שלמה 100, קרית שרת חולון

גליון מס' 325

ערש"ק פרשת "קרוז" ב' תמוז תשע"ב

"פתיזות הארץ"!

הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל ראש ישיבת "פורת יוסף", הקשה ושאל בספרו "קול יהודה": מה הטעם שקורח ועדתו נבלעו באדמה ולא נענשו בעונש אחר? ותירץ על פי מעשה המסופר על הגאון בעל "האור שמח" זיע"א, שפעם באו שני בעלי דין לפניו על חלקת אדמה, זה אומר כולה שלי וזה אומר כולה שלי, לזה לא היו עדים וכן לחברו לא היו עדים. הרב לא היו לו ראיות חותכות להכריע הדין לכאן או לכאן והציע להם פשרה אך הללו לא רצו לקבלה בשום אופן. לבסוף אמר הרב שרצונו לראות את הקרקע שהם מתדיינים עליה. לקחו את הרב וכשהגיעו לשם, הרב התכופף, ועשה עצמו לוחש לקרקע. שאלו אותו האנשים בתמיהה: "מה לחשת לה?". אמר להם: "שאלתי, הנה השניים הללו, טוענים שאת שלהם וכל אחד אומר שכולך שלו, ואת, מה את אומרת? אמרה לי האדמה שכולם שלה, כלומר לבסוף יקברו שניהם בקרקע ויהיו שלה!". והשניים הבינו את הרמז והסכימו לפשרה...

ומעתה מובן היטב למה נענשו קורח ועדתו שנבלעו באדמה, כי אילו זכרו קורח ועדתו שיקברו באדמה, לא היו נחלקים על משה, ולכן נענשו שיבלעו בעודם חיים! ואנו על פי דרכינו למדנו עד כמה חמורה המחלוקת, ושומה עלינו להתרחק ממנה עד הקצה האחרון, למען נזכה "ותשחק ליום אחרון", ולטובה וברכה בשני העולמות!

זמני כניסת שבת ויציאת השבת

לרכנו תם	יציאת השבת	כניסת השבת	ת"א
21:02	20:33	19:28	ת"א
21:24	20:30	19:13	י-ם
21:22	20:35	19:22	חיפה
21:17	20:31	19:28	כ"ש

הפסרת השבוע:
"ויאמר שמואל"

בזכות מי תבוא הגאולה?

בכל ליל שבת כשחוזרים מבית הכנסת מלווים במלאכי השרת, מנהג ישראל לומר את הפסוקים הכתובים במשלי: "אשת חיל מי ימצא? וכו'. בכל תקופות ההיסטוריה של עם ישראל, מצינו מעלה מיוחדת ומכרעת באישה היהודית. הנשים היוו גורם חשוב והמכה בפטיש לגאולת עם ישראל. עוד בתקופת אבותינו במצרים, עת היו מיוסרים בגוף ובנפש בארץ הטמאה בעולם, עת הגוף נפרק ונשבר מעול הישעבוד שנמשך שנים רבות וארוכות, נשמע הקץ ובשורת הגאולה דווקא בזכות הנשים הצדקניות שהיו באותו דור, וכמו שאמרו חז"ל הקדושים שבזכות נשים צדקניות נגאלנו. גאולת פורים היתה בזכות אישה - בזכות אסתר הצדקת שעמדה במסירות נפש והגנה על עמה מפני אותו צורר רשע מזרע עמלק - המן, שביקש להשמיד, להרוג ולאבד את בני העם הנבחר. הגאולה הסמוכה לחנוכה היתה בזכות אישה ושמה יהודית שהשקתה את האויב חלב משכר וכתרה את ראשו וכמעשה יעל לסיסרא, וכך החלה גאולת ישראל באותן תקופות. יתירה מזאת ואת עלית על כולנה, הגאולה העתידה - אותה גאולה שאנו מחכים ומצפים לה כבר כמעט אלפיים שנה, אותה גאולה שתשים קץ לחושך באופן מוחלט ותגלה את שמו ושלטונו של הקב"ה ישתבח שמו לעד בכל העולם, תהיה בזכות נשים צדקניות, וכמו שאמרו חז"ל: ובזכות נשים צדקניות אנו עתידין להגאל. ויהי רצון שזוכה לכך במהרה בימינו. אך כמו כל דבר - זה נגד זה עשה ה'. אם אישה יכולה להביא כל כך תועלת וברכה, טובה וישועה, כמה יכולה היא להחריב ולהרוס, לשובר ולנתוץ, וכמו שמצינו בפרשתנו, שאשתו של קורח - אותו אחד שהעז לחלוק על רבם של כל ישראל, היא זאת שגרמה והסיתה את בעלה על משה, היא זאת היוזמת לכל המריבה הגדולה שבסופה היא ובעלה, משפחתם וכל רכושם ירדו לטמיון, ירדו לבאר שחת. ומאיך גיטא, אשתו של און בן פלט, הצילה אותו מעצת קורח ועדתו, עמדה בתווך וחצצה בין בעלה ובין כל אלה שרצו לחלוק על צדיק הדור ועל רצון ה' יתברך, ובכך הצילה את בעלה ואת כל אשר לה מכליה ומאבדון לדיראון עולם. על אשתו של און בן פלט דרשו חכמים (במדבר רבה יח,ב) את הפסוק: "חוכמת נשים בנתה ביתה", ולהבדיל על אשתו של קורח המרשעת דרשו חז"ל את סוף הפסוק: "ואיוולת בידיה תהרסנו". וכן מצינו בגמרא שנסות עמי הארץ גרועות מבעליהן. כל אישה בידה לבחור לאיזה צד היא משתייכת, באיזה מחנה היא שמה את דיגלה, האם ברצונה להביא גאולה וישועה לעולם כולו או להיפך חס ושלוש. ובואו תקראו דוגמא מהי אישה צדקנית ומהו שכרה. גאון ישראל רבי אליהו מוילנא זצ"ל, העיד על רבי זלמן מוולוז'ין זיע"א, אחיו הקדוש של רבי חיים מוולוז'ין זצ"ל: "לית דין בר נש" - אין הוא בבחינת בשר ודם. היה אותו צדיק גאון מופלג בתורה וכל רז לא אניס לה. שלט בצורה מרשימה בכל חלקי התורה, שהיתה מונחת לו ממש בכיסו. ואכן נתגלה הסוד הגדול כיצד זכתה אימו לגאון כמותו, כיצד זכתה לבן שיאיר את עיני ישראל בתורה ויביא ברכה וישועה כה גדולים לעולם. בשעה שתכופה צירי לידה, מנעה עצמה מלהאנח, דבר שהוא כמעט בלתי אפשרי וצריך מסירות נפש עילאית לכך. מה מנע מאותה צדקת להאנח ולהראות סימני כאב? סיבה פשוטה - כדי לא להפריע לבעלה ולבעל ה"שאגת אריה" שהתארח בביתם ללמוד תורה. ועד רגע הלידה ממש, כבשה את יסוריה ובלמה את פיה. בזכות זה ברכה ה"שאגת אריה", שתזכה לבן שיכבוש את יצרו ויבלום אותו, ויהפך להיות כמלאך אלוקים קדוש ע"כ. אישה שמדרבנת ושולחת את בעלה ללמוד תורה, מזרזת את הגאולה, השולחת את בניה לתלמוד תורה ואת בנותיה למקומות של קדושה וצניעות על דרך אמותינו הקדושות, גורמת טובה ניצחית לה ולביתה. כל אישה שמתחזקת בצניעות ומקדשת את אורחותיה, דואגת לכשרות הכי טובה לביתה ומתחזקת בטוהרת המשפחה, מחזקת ומקרבת עוד חברה ושכנה לחיק התורה והיהדות, ודאי שתזכה לברכה עצומה עד בלי די, ובודאי שגורמת לבוא גואל צדק שיצביע ויאמר בפני כלל עם ועדה: בזכות צדקת זאת באתי, זאת שהחישה את בואי. וה' יתברך, הטוב והמטיב יזכנו במהרה בגאולת ישראל ובבנין אריאל.

מטעמים לשבת

בעוון הפגיעה בכבודו של משה רבינו, שכולם הודו בצידקותו, אך לא בשורתו. כפי שמצינו רבים שניכוו בגחלתם של צדיקים. לפיכך נענשו בעונש מיוחד ונורא. "אם בריאה יברא ה'". עונש בו ירדו שאולה ושם יכריזו: "משה אמת ותורתו אמת!"

(מעייני השבוע)

"והפתו הארץ את פיה" (טו, לב)
ועוד פירש רבינו סולימאן אוחנא זצ"ל, מתלמידי האר"י הקדוש זיע"א, מדוע נבלעו באדמה ולא מתו במגיפה, שהעונש פגע בהם במידה כנגד מידה. הם חלקו על משה רבינו וממילא עירערו על התורה שנתן. והרי אלמלי התורה, היה העולם חוזר חלילה לתוהו ובוהו, כידוע. כמו שדרשו חז"ל: "יום השישי (ו') בסיון, חג מתן תורה, הוא זה שבזכותו) ויכלו השמים והארץ", נתקיים העולם. לכן אלו שעירערו על אמיתות התורה, נבלעו באדמה ונעלמו מן העולם!

(מעייני השבוע)

שקדושתו וגדולתו תהינה מכוח עצמו, כשם שקדושת השבת היא עצמית, ולא רק משום שמוחזק הוא לקדוש בעיני הבריות, כמו קדושת יום טוב שאינה אלא משום שקדשו ישראל את היום הזה ליום טוב. לפיכך אמר הכתוב, שאף על פי שאותם מאתיים וחמישים איש היו "נשיאי עדה", הרי לא היו ראויים לכך מצד קדושתם העצמית, אלא "קריאי מועד" - לא היו אלא כמועדים שישראל מקדשים אותם - "אנשי שם" - רק שם טוב היה להם, אבל באמת מצד עצמם לא היו קדושים כלל וכלל...

(מעיינה של תורה)

"וירדו זיזים שאולה" (טו, ל)
שאל הגאון רבי סולימאן אוחנא זצ"ל, מתלמידי האר"י הקדוש זצ"ל: מדוע נענשו קורח ועדתו בעונש ניצחי של בליעה בקרקע וייסורים בשאול, ולא מתו במגיפה ובשאר עונשים? ותיירך, כי אם היו מתים במגיפה, היה פיתחון פה לומר שלמעשה צדקו בטענתם, אלא מתו

"ואהרון מה הוא כי תלינו עליו" (טו, יא)

סח רבי מאיר אריק זצ"ל, הגאון מטורנא: בשלושה דברים אדם ניכר: בכיסו, בכוסו ובכעסו. ולא יכלו להכיר את אהרון בכיסו, כיון שכל אחד היה לו אז עומר לגולגולת בלבד. ולא בכוסו, שהרי שתוי יין אסור בעבודה ואהרון נזהר מלשתות. רק בכעסו יכלו להכיר. ברם, מיהו שהצליח להוציא משלוותו ולא לצו שיכעס? הוא אשר דיבר משה: "ואהרון מה הוא" - אם תרצו לדעת טיבו של אהרון, "כי תלינו עליו" - נסו נא להכעיסו, ואף על פי כן לא יכעס, כי אז תדעו שהוא קדוש ה'. (ממעיינות הנצח).

(תורת הפרשה)

"נשיאי עדה קריאי מועד אנשי שם" (טו, כ)

כתב ה"אמרי שפר": מצינו בזוהר הקדוש, שתלמיד חכם נקרא "שבת". הכוונה שבדבר היא, כי צריך תלמיד חכם

מוקנים אתבונן - סיפורי צדיקים

סבו הגדול. אמר רבי אליהו מאני, שנראה לו שהרב "דברי שלום" לא הבין את דברי סבו, **רבי שלום שרעבי זצ"ל**. מיד באותו רגע, נעשה אילם! צעק בקול מר, בלי יכולת להוציא מפיו מילה, ובכה בכי תמרורים. לאחר ארבע שעות היכה בידו על ליבו "חטאתי", והתרפא. שאלוהו מה היה, וסיפר שהרש"ש הקדוש התגלה אליו ואמר לו: "מה כוונך לדבר על נכדי שלא הבין את דברי - אתה הוא שלא הבנת אותם!". עד שביקש מחילה, וסלח לו. ובהקדמת ספר "זכרונות אליהו" הוסיף, שהרש"ש הודיעו שימות בחטאו זה, ולא יתכפר עליו! בכה רבי אליהו והעתיק, עד שהרש"ש הסכים למחול לו, אך ורק באם יקרא את שם בנו העתיק להיוולד לו בשמו. וכך היה, הרבנית ילדה בן, ושמו נקרא "שלום", על שמו של הרש"ש זיע"א. כמה יש להזהר בכבוד הצדיקים!!!

"מאור הגולה, מו"ר, רבה של מרוויקוס עיר ואם בישראל, והוא רב על כל האפריקה, החכם ושלים הגאון המופלג כבוד מוהר"ר שלמה בן עמאר נ"ע" - כך כתב עליו בספר "משמרות כהונה". **מן החיד"א זיע"א** כינהו בשם "הרב הגדול אב"ד דק"ק מכנאס", והעיד שנוהגים כדבריו במערב הפנימי. בפרשתנו נענשו הפוגעים בכבוד רבן של ישראל רעיא מהימנא משה רבינו עליו השלום, ונספר מעשה שהיה **בהגאון רבי שלמה עמאר זצ"ל**, כמסופר בספר "מעשה צדיקים". פעם היה העוני רב בעיר מכנאס, ורבי שלמה הלך לעיר פאס לחוג בה את חג הפסח. היה זה בשנת תפ"ו. בני פאס הוקירו את גדולתו ולא הביטו אל עונו ובגדי דלותו, וכיבדוהו לשאת דרשה ברבים ביום טוב ראשון של חג הפסח. בעודו דורש, נכנס אדם עז פנים וגבה לבב, ופתח פיו לזלזל בדורש כאחד הריקים, ולא נחה דעתו עד שהורידו מעל התיבה, ועמד לדרוש עליה במקומו. חלשה דעתו של רבי שלמה. באותו רגע התמוטטה התיקה מעל הבימה, ועז הפנים נקבר תחתיה חיים. והיה שם קידוש שם שמים ברבים.

(מעייני השבוע)

כשעדת קורח מרדה במשה רבינו וכפרה בשליחותו, מסר דינו לשמים וממרום הוכחה צדקתו. כך גם במעשה שלפנינו. **הגאון הקדוש רבי ניסים ביתאן זצ"ל** מגר'א היה יושב על התורה והעבודה, ולפרנסתו היה קונה צמר ונותן לערבי אחד לארוג ממנו טליתות. הערבי היה מביא לרב את האריגים והרב היה מוכרם ומתפרנס בדחקות, ובלבד שיוכל להמשיך ולעסוק בתורה הקדושה בקדושה ובטהרה. באו ואמרו לרב: "דע לך שהערבי מרמה אותך. הוא גונב ממך צמר, ומוכרו. אינו משתמש בכלו לאריגת הטליתות!". אבל הרב מיאן להטות אוזן לדובה, והאמין לערבי שאינו מועל באימון ואינו שולח יד. ברם, הרינונים לא פסקו. דורשי טובות של הרב באו והעידו שהערבי מוכר מן הצמר והביאו שמות הקונים, מועדים ומחירים. ניכרים היו דברי אמת. קרא הרב לערבי, שהכחיש את הדברים מכל וכל, נשבע בכל הקדוש לו וזעק חסם על החשד בכשרים והטלת הרב. אמר לו הרב: "אף אני לא האמנתי למוציאי הדיבה - וגם כעת איני משוכנע ברעתך. לפיכך, לא אחזל לסחור עימך". נהרו פניו של הערבי... "אבל", הוסיף הרב ואמר, "מכיון שנשבעת באלוקים, אף אני אמסור לפניו את דיני. אם אומנם מעלת בצמר ומכרת ממנו, יענישך כרשתך. ואם שקר ענו בך, לא יקרך כלום. מן השמים יוכיחו הצדק עם מ". לא עברו שלושה ימים, והערבי מת מיתה חטופה. רגעו הכל, הקונים באו והודו שקנו סחורה גנובה, הוברר שהערבי מעל, ושם שמים התקדש בקרב יהודים ונוכרים כאחד!

בפרשתנו למדים אנו, כמה יש להזהר בכבודם של הצדיקים מנהיגי הדור, ומה נחרץ עונשם של הקמים כנגדם. ויש לדעת, שאין הדברים אמורים רק במחלוקת גלויה. יש להזהר ולהשמר מלפגוע בהם חלילה ומכל ביטוי מזלזל, כי הקדוש ברוך הוא תובע כבודם, ויש להזהר בגחלתם! בוא וראה מה שמסופר בספר "יששכר וזבולון", על **הגאון רבי אליהו מאני זצ"ל**, שלמד בצוותא עם החכם רבי ניסים עיני זצ"ל בבגדד (לפני עלותו לארץ ישראל). הם למדו בספר "דברי שלום" של נכד הרש"ש זיע"א והתקשו בדבריו, לא הבינו כיצד הסביר את דברי

זיזת השבוע

מנין שכל הגדול מחבירו, יצרו גדול ממנו?

את התשובות יש לשלוח לפקס: 03 558 4485
בין הפותרים נכונה יוגרל (אחת לחודש)

אוגדן של עלוני ישא ברכה

פתרון החידה מפרשת "שלח לך": פרק יד פסוק מב, בפסוק עצמו.

והייתם לי סגולה

מי שמוחו מבלבל יהא רגיל בתפילת חבקוק הנביא, ומי שאין לו ריכוז המחשבה, העצה היא שילמד מתוך הספר וכן יתפלל מתוך הסיפור, וגם בשעה שלומד בעל פה או מעיין במחשבה, יהיה הספר פתוח לפניו במקום שלומד (רפואה שלמה עמוד 187).

(ישועה והצלחה)

מדברי ראש הישיבה הרב ג' ר' יוסף מוגרבי שליט"א

הזיכרון הבנים

האוצר שבידינו

במצבנו כיום - כשהחושך כה רב סביבנו, יש לנו נקודת אור אחת, אוצר יקר אחד - והוא הילד היהודי. כל ילד רך - אוצר של קדושה בו. זהו עתידנו, זו השקעתנו, עמלנו - אלו הבנים! האדמו"ר מפיסצאנא זצ"ל בסיפרו "חובת התלמידים" מביא מעשה נפלא. מעשה בסנדלר עני, שפרנסתו היתה מצויה מעוברי דרכים שעברו בדרך לירושלים. והנה, הגיעה עת מלחמה ופסקו עוברי הדרך, ועימם פסקה פרנסתו של הסנדלר. הסנדלר החסיד הגיע למצב של רעב, ובהתעטף עליו נפשו החליט לצאת ליער הקרוב ולשפוך שיחו לפני יושב מרומים. הוא התעצם בתפילתו, והתחיל מבקש ומתחנן עבור כל עם ישראל הנמצאים בחשכת הגלות. ובעודו בוכה ומתחנן על צרות הכלל והפרט - התעלף. והנה, הקיץ מעלפנו עקב ריח של פרח נפלא, שלפני כן לא הרגיש בו. שמח הסנדלר על הפרח, קטפו והחל רץ איתו הביתה להחיות נפשות ביתו המעולפים ברעב. בדרך פגש בפריץ רוכב על סוסו. כראות הפריץ את הפרח הנפלא בידו, התחיל לשכנעו למכור לו את הפרח תמורת ככר לחם. לאחר שיקולים רבים, ולאחר שידע את מצב בני ביתו, הסכים הסנדלר לחליפין. והנה בלילה בא אליו אביו בחלום, והנה הוא קודר ואבל. אמר לו האב: דע לך בני, שתפילתך היום ביער מעומק הלב, עשתה רושם גדול בשמים, ונעשה אור גדול בהיכלות הצדיקים והוחלט להביא את מלך המשיח. הפרח שנגלה לך - פרח תחיית המתים היה! לו זכינו, הייתי מתגלה אליך, ואתה היית הולך בפרח זה ומעיר את אבות העולם מתנומתם. והנה, הפריץ שהוציא מידך את הפרח - שלוחו של השטן היה, שהוציא מידך במרמה את הפרח! ועתה - פנה האדמו"ר מפיסצאנא במסור השכל אל נערי ישראל - אתם ודאי כועסים על הסנדלר הזה שאיבד כמו ידיו את ההזדמנות לגאולה, ובמחיר פת לחם מכר את פרח תחיית המתים - אם כן מדוע זה לא תכעסו על עצמכם? הסנדלר המסכן לא ידע שהוא מאבד את פרח תחיית המתים - ובכל זאת אנו כועסים עליו, ואילו אתם, נערי ישראל, איך לא תעשו אתם השתדלויות לקרב את המשיח!!!

כלפינו - ההורים והמחנכים התביעה גדולה יותר! כל נער - אוצר של קדושה הוא, כל נער - לגדלות נועד. יכול הוא להיות מגדולי ישראל שיקרבו את ביאת משיח צדקנו, ובידינו הדבר, בנו תלוי גורל עתידו, ועלינו לשמור עליו כעל בבת עיננו! שמירה נאותה עם תפילה ראויה, יביאו את התוצאות הראויות, וה' הטוב יזכינו לראות רוב נחת דקדושה מכל אוצרותינו - בנינו ובנותינו, אכ"ר.

שלום בית

תתני, ותיתן ותיתנו... ותהנו

בספר "שנים שהם אחד", הביא שהבסיס עליו מושתים חיי הנישואין הוא הנכונות לתת - לתת ולתת ולתת - מבלי לצפות לתמורה כלשהי. אולם מחשבותינו עלולות לנדוד לכיוון שלו. "מה קורה עם מה שמוטל עלינו?", ו"מה בכלל יוצא לי מכל העסק הזה?". ברגע שאנו מבחינות במחשבות הללו, עלינו להשתלט עליהן ולהשליכן הרחק ככל האפשר מאיתנו. מחשבות כמו: "למה הוא לא מתנהג כמוני?", נראות צודקות לכאורה, אך למעשה, יש להן השפעה הרסנית וככל שהן מטרידות יותר, הן מקעקעות את יסודותיו של הבית. אם אנו דואגות שמא הבעל יתרגל להיות מן הנוטלים, היות ואנו נותנות כל הזמן, אולי תרגיעה אותנו הידיעה שאין זו דרכם של בני אדם להגיב כך. האם אנו חוששות מכך שבעלינו ינצלו את העובדה שאנו נותנות כל הזמן? שהם ינצלו אותנו? הנחה זאת אומנם רווחת בציבור, אולם עלולה להגביל את כוח הנתינה שלנו עד כדי דעיכה גמורה. ומלבד זאת, היא איננה נכונה. עלינו לדעת בידיעה ברורה שמעט מאוד אנשים יגיבו באופן שלילי אם יתייחסו אליהם בכבוד ובאיכפתיות. רוב רובם של בני האדם אינם בנויים לקבל כל הזמן מבלי לתת דבר. אם בעלינו יקבלו מאיתנו, הם ישיבו לנו לבסוף עשרת מונים. כאשר אנו מרגישות ש"לא אהבים אותנו", הרי שבמקום ליילל מתוך רחמים עצמיים, נשתדל לעשות עבורו עוד יותר ממה שעשינו עד עתה. ככל שאנו נותנות יותר לבעלינו, כך אנו "משקיעות" בהם חלק גדול יותר מעצמנו. וככל שאנו מתקרבות יותר אל האדם שהוא החצי השני שלנו, כך גדלה ופורחת אהבתנו אליו. וסיפר שם על אישה שקבלה בפני הרבנית שהדריכה אותה לפני נישואיה על מצב היחסים העגום השורר בינה לבין בעלה. "הוא פשוט לא אוהב אותי יותר", אמרה בכאב, "ואולי לא אהב אותי מעולם". אחרי פגישות מספר, נתנה לה המדריכה רשימה של דברים שעליה לעשות עבורו: עשר דרכים שונות לנתינה בכל יום! האישה בחנה את הרשימה ושאלה בעגמומיות: "מה הטעם לעשות זאת? זה לא ישנה דבר. פשוט לא איכפת לו ממני יותר". אולם המדריכה עמדה על דעתה. "בואי ננסה ונראה מה יקרה", אמרה, "עשי את הדברים הללו וחזרי בשבוע הבא. אז נבחן שנית את המצב". בשבוע שלאחר מכן, הגיעה האישה לביתה של המדריכה כשהיא נרגשת עד מאוד. "אני ממש לא מבינה מה קרה", אמרה האישה בהתלהבות, "אבל כעת, הוא פתאום שוב נחמד אלי. אני בכלל לא זקוקה ליעוץ! כנראה שסתם הגזמת. בעלי בכל זאת אוהב אותי!!!". ואם נעמיק זאת בקרבינו - הרי שהיה זה שכרינו.

אמרי שפר

- * **הרה"ק רבי מרדכי מלנוביץ אומר:** אילו היינו מאמינים באמונה שלמה בכיאת המשיח, לא היינו מצניעים את ה"קיונות" מתשעה באב לתשעה באב אלא גונזים אותן.
- * **הרה"ק רבי ליב הסבא משפאלי אומר:** ריבון של עולם: הורדת בןך לגלות כדי שיחזרו בתשובה, נשבע אני שבדרכים אלה לא תחזירם למוטב. נסה נא, ושלה את משיח צדקך, ותראה - ריץ ירוצו אחריו.
- * **הרה"ק רבי משה טייטלבוים אומר:** הני גרצו שבברועים, אבל אוהב את האמת, אילו ידעתי ששערוני ילכינו ומשיח לא יבוא, ודאי שלא הייתי יכול לסבול זאת. אבל אתה, ריבון של עולם, דחית אותי מיום ליום. כלום חוכמה היא לשטות בשוטה זקן? מתחנן אני לפניך: יבוא! יבוא עכשיו! לא למען, אלא למען, שיתקדש שמך ברכים.
- * **הרה"ק רבי יוזל מנוברדוק אומר:** אילו הייתי עומד ביום האחרון של האלף השישי ומשיח עדיין לא היה בא, אף על פי כן לא הייתי נופל וזו מאמונתו - שבדואי יבוא. (פתגמים נבחרים)

על כן יאמרו המושלים - משל ונמשל

בהסח הדעת לידיו של העני הלו. מביאים את העני דן עם האבן שבידו לפני הקיסר, והקיסר אינו פוסק מלהלל ומלשבח את האבן המופלאה, הוא מתפעל מיופיה הרב. לבסוף פונה הקיסר אל העני, ושואל אותו כמה הוא רוצה בשכרה של האבן. "אדוני המלך", אומר העני, "כלום יכול אני לדעת כמה לבקש בעדה? הרי לא ידעתי שיש ערך לאבן זו, בשעה ששחיתי והגבהתי אותה". אף על פי כן נתן המלך לעני ממון הרבה ונכסים בעד האבן, אף על פי שלא ידע הלה כלל מה שוויה, ואף קירבו קירבה יתרה והושיבו בסוד שריו ויועציו. **והנמשל** - תורתנו הקדושה. לומדיה ומקיימי מצוותיה אינם צריכים כלל לחשב חשבון גודל ערכה ורום חשיבותה, ולפעמים אף חייבים להסח דעתם לגמרי מכך, כי רב ערכה מפז ומפנינים יקרה. מצווים הם להרים את האבן הטובה, ללמוד בה ולקיים את הכתוב בה בלא לחשוב כלל על השכר הצפוי להם בעבור זה. כי על כן נאמן הוא הקיסר הגדול, מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, שלא יקפח שכרה של שום בריה וישלם לו לבעל המציאה שכרו מושלם.

(משלי ה"חפץ חיים")

מעשה ביהודי עני ואביון, מטופל בילדים הרבה ומחוסר פרנסה. כל ימיו מתענה ומתלבט בקשיים כדי להשתכר למחייתו ולמחיית אנשי ביתו, ומעולם לא עלה בידו להשיג אפילו כדי פרנסה בצמצום. פעם אחת היה מהלך ברחוב, ונפשו מרה עליו מאוד, שכן יודע היה שאין בביתו מזון אף לסעודה אחת, ואף ריוח כל שהוא לא נראה לעין. והנה, בלכתו כך בראש מורד, הבריק דבר מה לנגדו. משהפנה ראשו, ראה איזה דבר מנצנץ, שבר זכוכית, או חתיכת פח חדש. כמעט וגמר בדעתו לעבור משם ולהמשיך בדרכו, אולם אף על פי כן חשב, שמא כדאי לו לסור ולראות מהו הדבר הנוצץ. אולי מטבע הוא, ואפשר יהיה לקנות בו לחם לפי הטף. גחן והרים את הדבר וראה שזו אבן מבריקה בשלל צבעים, אבן גדולה ומלוטשת, שבשעה שמגלגלים אותה ביד, היא מתנוצצת כל פעם בצבע אחר. התחיל הדבר להיות משונה ומוזר בעיניו. פנה והלך ונכנס לחנותו של צורף זהב והראה לו את האבן. משבחן הצורף את האבן, קפץ וקרא, שאוצר כזה עין לא ראתה עדיין, וכי ראויה אבן כזאת לפאר את כתרו של הקיסר. מיד שלח הצורף הודיע לקיסר על האבן יקרת המציאות, שנתגלגלה

אל תיקרי הליכות אלא הלכות

- ✓ לא יהא אדם בעל שחוק ומהתלות ולא עצב ואונן אלא שמח. כך אמרו חכמים: שחוק וקלות ראש מרגילין את האדם לערוה. וציוו שלא יהא אדם פרוץ בצחוק ולא עצב ומתאבל אלא מקבל את כל אדם בסבר פנים יפות.
- ✓ כל ליצנות אסורה חוץ מליצנות של עבודה זרה שמותרת. ופשוט שהוא הדין שמותר להתלוצץ מאנשים המלעיגים על התורה ועל המצוות.
- ✓ נחלקה הליצנות לארבעה חלקים: החלק הראשון - המתלוצץ בבני אדם ונותן בהם דופי, ומבאיש את ריחם בעיני האדם, וחלק זה נכלל גם בכת מספרי לשון הרע. החלק השני - הלועג לבני אדם, שמבזה אותם בליבו לקוצר השגתם במעלות או בהצלחות הזמן, ובוה מראה בנפשו שמאמין שההצלחה ביד בני אדם. החלק השלישי - מי שלועג תמיד לדברים ולפעולות ואין דעתו להבזות בעליהם, אך מרחיק הדברים שאין להרחיקם ומרחיק תועלת הפעולות שיש תקוה לתועלתן, ופעמים שמביאה מידת ליצנות את האדם לידי מינות שמלעיג על המצוות. החלק הרביעי - הקובע עצמו תמיד לשיחה בטלה ודברים בטלים כדרך יושבי קרנות. ויש שתי רעות בדבר זה. האחד, שכל המרבה דברים מביא חטא. והשני, כי הוא בטל מדברי תורה, כי בזמן הזה יוכל להשיג הנעימות לקנות חיי עולם.
- ✓ מליצות ומשלים של שיחת חולין ודברי חשק אסור לקרוא בהם משום מושב ליצים, ועובר משום "אל תפנו אל האילילים" - אל תפנו אל מדעתכם. ובדברי חשק יש איסור נוסף שמגרה את יצר הרע, ומי שחיברו או העתיקו וכל שכן המדפיסו הרי הוא מחטיא את הרבים. וכן אותם שמוכרים ספרים כאלו הרי הם מחטיאים את הרבים.
- ✓ ראוי לאדם להרגיל עצמו בקדושה יתירה ובמחשבה טהורה ובדעת נכונה, כדי להינצל מלהכשל בדבר ערוה, וינהוג להתרחק מדברי שחוק וחשק ומשיכרות.
- ✓ בדחנות הוא דבר גדול בתנאי שלא יפגום בכבוד שום אדם אפילו בפחות שבישראל, וכל שכן שלא יפגע בכבוד תלמיד חכם וכשר וירא שמים, ואין צורך לומר שלא יהיה בדברי הבדחנות לשון הרע וליצנות ונבלות הפה, כי מלבד שאין בו שום מצוה, עבירה גדולה היא וענוש יענש על זה. ומצינו בתלמוד (תענית דף כב.) באותם הבדחנים שהיו משמחים אנשים עצובים ואלוהי הנביא גילה להם שהם בני העולם הבא, ושם מדובר בבדחנים שעושים כן כדי לשמח לב האומללים ועצבים ולא לקנטור וגנאי חלילה.
- ✓ המנהג שנתפשט לאחרונה בחוגי הישיבות, שבחורי הישיבה בוחרים להם "רב פורים", אשר כטוב ליבו ביין משמיע ביקורת על ראשי הישיבה, מוריה ומחנכיה תוך כדי הטחת עלבונות אישיים בדברי שחוק והיתול, הוא מנהג רע ויש לבטלו כליל. ומצוה למחות בידם עד שיבטלו מנהג רע זה, שלא הותרה בפורים אלא שמחה של מצוה ולא שמחה של הוללות וסכלות. ואסור אך להשתתף במושב ליצים זה.
- ✓ מי שנכשל פעמים רבות בליצנות, עד שנקבע מידה גרועה זאת בנפשו, אל לו להתייאש, אף על פי שאינו יכול ליחלץ ממידה גרועה זו בבת אחת, אלא יעבוד על עצמו לאט לאט עד שיעזרוהו השם יתברך לינקות ממידה זאת לגמרי, וילמד ספרי מוסר ויתפלל אל השם יתברך שייטיע לו ליטהר, והבא ליטהר מסייעין לו מן השמים, ושב ורפא לו.

(הבית היהודי)